

تأثیر سیستم کنترل داخلی و سیستم اطلاعات حسابداری بر موفقیت شرکت‌های بیمه با نقش میانجی کیفیت اطلاعات غیرمالی

ایمان عزیزی^{۱*}

روح الله محمدی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۱۵ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

چکیده

اطلاعات غیرمالی شامل تمامی داده‌های کمی و کیفی در خصوص وضعیت اقتصادی عمومی، تغییرات فناوری در صنایع مشتری محور، و محصولات جدید از رقبا و سیاست‌های اتخاذ شده نسبت به آن، عملیات واحد تجاری و نتایج این سیاست برحسب ورودی یا خروجی می‌باشد. هدف این مطالعه توسعه و ارزیابی مدلی برای اندازه‌گیری تأثیر کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری، کیفیت سیستم کنترل داخلی و کیفیت اطلاعات غیرمالی بر موفقیت شرکت‌های بیمه (موفقیت تصمیم‌گیری و عملکرد غیرمالی) می‌باشد. این مدل به صورت تجربی با داده‌های جمع‌آوری شده از مدیران ارشد و مدیران مالی و حسابداری ۳۰ شرکت بیمه بررسی شده است. از مدل‌سازی معادلات ساختاری در تحلیل روابط علی بین سازه‌های مختلف استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد که کیفیت سیستم‌های اطلاعات و کنترل (کنترل داخلی و حسابداری) تأثیر مستقیم بر کیفیت اطلاعات غیرمالی شرکت‌های بیمه و تأثیر غیرمستقیم بر موفقیت تصمیم‌گیری در شرکت‌های بیمه دارد. نتایج همچنین نشان می‌دهد که اطلاعات غیرمالی با کیفیت به طور مستقیم به عملکرد غیرمالی شرکت‌های بیمه کمک نمی‌کند، بلکه به طور غیرمستقیم از طریق موفقیت در تصمیم‌گیری کمک می‌کند.

واژگان کلیدی

کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری، کیفیت سیستم کنترل داخلی، کیفیت اطلاعات غیرمالی، موفقیت تصمیم‌گیری، عملکرد غیرمالی، شرکت‌های بیمه.

^۱ رئیس شعبه شهرکرد شرکت بیمه پارسیان. (*نویسنده مسئول: Aziziiman93@yahoo.com)

^۲ کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، دانشگاه یزد، یزد، ایران. (Roh.mohamadi66@gmail.com)

۱. مقدمه

امروزه نیاز فوری برای سازگاری شرکت‌های بیمه با محیط‌های دایما متغیر کسب و کار احساس می‌شود. این محیط‌ها مدیران شرکت‌های بیمه را در معرض داده‌های حجیم قرار می‌دهند که منجر به نیاز به تبدیل آنها به اطلاعات با ارزش برای تصمیم‌گیری می‌شود. به جهت نیاز شدید مدیران شرکت‌های بیمه و سایر ذینفعان نیازمند به سیستم‌های اطلاعاتی برای دریافت اطلاعات مفید و باکیفیت، سیستم‌های اطلاعاتی نقش مهمی در مدیریت کسب و کار بیمه دارند. با این حال، "یک مشکل عمده‌ای که ذینفعان گزارشگری مالی در شرکت‌های بیمه با آن مواجه هستند، نیاز به اطلاعات معتبر برای کمک به فرآیند تصمیم‌گیری است" (فراز^۱، ۲۰۲۰). پژوهش‌های جدید، اهمیت در نظر گرفتن اطلاعات مالی و مجموعه‌ای جامع از شاخص‌های غیرمالی در فرآیند تصمیم‌گیری را برجسته می‌کند. مکمل بودن اطلاعات مالی و غیر-مالی در چندین مطالعه مورد بررسی قرار گرفته است و در واقع به این نتیجه رسیده‌اند که، اطلاعات غیرمالی بر رفتار مدیر در تصمیم‌گیری تأثیر می‌گذارد (مونتر و همکاران^۲، ۲۰۲۲).

تحقیقات در زمینه‌های حسابداری و تصمیم‌گیری بر نیاز به تنظیم سیستم اطلاعات حسابداری و ملزومات سازمانی برای برقراری ارتباطات و کنترل اطلاعات تأکید می‌کند. سیستم اطلاعات حسابداری سیستمی بر پایه کامپیوتر می‌باشد که کنترل کردن سازمان را افزایش می‌یابد. سیستم اطلاعات حسابداری به عنوان یک سیستمی که داده‌های مالی را جمع-آوری و پردازش می‌کند در نظر گرفته می‌شود و یک منبع مهم از اطلاعات حسابداری می‌باشد (گال و آکسیک^۳، ۲۰۲۰) که به مدیریت یاری می‌رساند تا حوزه‌ی مالی و اقتصادی شرکت را کنترل نماید (فراز^۴، ۲۰۲۰). سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری به عنوان سازوکارهای مهم سازمانی در نظر گرفته می‌شوند که برای اثربخشی تصمیمات مدیریت کنترل سازمان حیاتی می‌باشند. سیستم اطلاعات حسابداری اطلاعات مالی فراهم می‌کند که برای نظارت و مدیریت منابع انسانی همراه با کنترل‌های حسابداری محافظه کارانه ضروری می‌باشد. همچنین خصوصیات کیفی سیستم اطلاعات حسابداری می‌تواند نگه داشته شود اگر که یک سیستم کنترل داخلی موثر و معقول وجود داشته باشد (هلا و ترو^۵، ۲۰۱۵). مطابق با استاندارد های بین المللی حسابرسی، یک سیستم کنترل داخلی باید مبنای هر برنامه توسعه ای شرکت باشد و به شرکت در جهت سازماندهی مناسب و کنترل همه‌ی فعالیت‌هایش کمک نماید (دیمیتریچویچ و همکاران^۶، ۲۰۱۵). به علاوه کنترل داخلی به مختصر کردن اطلاعات مالی که منعکس کننده عملیات واقعی فعالیت های تجاری شرکت است، کمک می‌نماید (کمپبل^۶، ۲۰۱۶).

در حسابداری سنتی اطلاعات صورت‌های مالی برای ارزیابی شرکت‌ها موثر واقع می‌شد اما حسابداری در حال تغییر از فرایند های سنتی و اطلاعات غیر مالی پیرامونی در حال افزایش است. در دهه‌های اخیر حسابداران حرفه‌ای و آموزشگاه‌ها بر اهمیت اطلاعات غیر مالی بر تصمیم‌گیری تأکید داشته‌اند (تارکینیو و پوساداس^۷، ۲۰۲۰). قبلا اطلاعات غیر مالی به عنوان اطلاعات اضافی که در صورتهای مالی یک شرکت افشا نمی‌شد، تعریف می‌شد و بعضی از سازمانها از اطلاعات قسمتی استفاده می‌کنند که ارزیابی و مقایسه پذیری اطلاعات را امکان پذیر می سازد. اطلاعات غیر مالی

^۱ . Frazee

^۲ . Monteiro et al

^۳ . Gal and Akisik

^۴ . Hla and Teru

^۵ . Dimitrijevic et al

^۶ . Campbell et a

شامل وضعیت اقتصادی عمومی، تغییرات فناوری در صنایع مشتری محور، و محصولات جدید از رقبا می باشد. اطلاعات غیرمالی از تمامی داده های کمی و کیفی و سیاست های اتخاذ شده نسبت به آن، عملیات واحد تجاری و نتایج این سیاست برحسب ورودی یا خروجی تشکیل شده است (چونگ و همکاران^۱، ۲۰۱۸). اخیراً، نویسندگان تعریف اطلاعات غیرمالی را با اطلاعات مربوط به مسئولیت اجتماعی یا پایداری مرتبط می دانند (باربوسا و همکاران، ۲۰۲۱).

مطالعات متعددی با هدف ارزیابی ارتباط ارزشی اطلاعات غیر مالی شرکت ها انجام شده اند. ارتباط ارزشی اطلاعات غیر مالی زمانی وجود دارد که اطلاعات به اندازه کافی مفید تلقی شود تا در فرایند تصمیم گیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد و در نظر گرفته شود (بارکر و اکلز، ۲۰۱۸). با این حال، هیچ ویژگی کیفی استاندارد شده ای برای اطلاعات غیر مالی مانند اطلاعاتی که برای اطلاعات مالی وجود دارد، وجود ندارد. به منظور اطمینان از کارایی و اثربخشی فعالیت ها و پایایی اطلاعات و انطباق با قوانین قابل اجرا، شرکت ها نیاز به کنترل داخلی کافی دارند (فریزر، ۲۰۲۰). به گفته فریزر (۲۰۲۰)، 'کنترل داخلی شامل سیاست ها، قوانین، و روش های وضع شده توسط مدیریت برای ارائه اطمینان معقول است که گزارش گری مالی قابل اعتماد است، عملیات موثر و کارآمد است، و فعالیت ها مطابق با قوانین و مقررات قابل اجرا می باشد!'

رشد اقتصادی و گسترش بازارهای سرمایه، ظهور روندهای جدید تکنولوژیک، جهانی شدن، و رقابت، از جمله عوامل دیگر، نیاز از طرف شرکت ها را برای ارزیابی درست سیستم کنترل داخلی خود ایجاد کرده است (سیلوا و سنا^۲، ۲۰۱۹). تحقیقات پیشین اهمیت سیستم های اطلاعاتی حسابداری را برای قابلیت اطمینان و شفافیت اطلاعات مالی و غیر مالی به رسمیت می شناسد. مزایای اصلی استفاده بهینه از یک سیستم اطلاعات حسابداری در یک شرکت به 'سازگاری بهتر با محیط در حال تغییر، مدیریت بهتر مرتبط است (مونتیرو و همکاران، ۲۰۲۱). سیستم اطلاعات حسابداری توسط شرکت ها برای خود کارسازی اطلاعات مربوط به عملیات کسب و کار مورد استفاده قرار می گیرد. سیستم اطلاعات حسابداری فرایندها، رویه ها و سیستم هایی را در برمی گیرد که امکان تولید اطلاعات حسابداری ناشی از فعالیت شرکت را فراهم می کند و این اطلاعات را به صورت خلاصه به ذینفعان داخلی و خارجی نهاد گزارش می دهد. به این ترتیب کارکرد اصلی سیستم اطلاعات حسابداری مستندسازی رویدادهای اقتصادی و تأیید تأثیری است که بر وضعیت اقتصادی و مالی شرکت دارند. همچنین سیستم اطلاعات حسابداری باید اطلاعات مهمی را برای کاهش عدم قطعیت در تصمیم گیری ها و ترویج برنامه ریزی و کنترل بهتر فعالیت های تجاری ارائه دهد (ترنر و همکاران^۳، ۲۰۲۰).

تحقیقات پیشین نشان می دهد که ویژگی سیستم کنترل داخلی بر موفقیت تصمیم گیری به طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق اثربخشی اطلاعات حسابداری تأثیر می گذارد (فورنلافاتراچاکورن^۴، ۲۰۱۹). همچنین پژوهش مونتریو^۵ (۲۰۲۱) نشان می دهد که ویژگی سیستم کنترل داخلی تأثیر مستقیمی بر ویژگی اطلاعات مالی و تأثیر غیرمستقیمی بر اثر بخشی تصمیم گیری دارد. به هر حال هنوز مطالعاتی برای ارزیابی سیستم های اطلاعاتی و کنترلی و ویژگی اطلاعات غیر مالی و مشارکت این متغیرها در موفقیت شرکت های بیمه انجام نشده است. لذا به منظور پر کردن این شکاف در مطالعات، این

¹ . Chong et al

² . Silva & Sena

³ . Turner et al

⁴ . Phornlaphatrachakorn

⁵ . Monteiro et al

پژوهش به دنبال پاسخگویی به این سوال است که آیا سیستم کنترل داخلی و سیستم اطلاعات حسابداری با نقش میانجی کیفیت اطلاعات غیرمالی بر موفقیت شرکت‌های بیمه تاثیر دارند؟

۲. مبانی نظری و ادبیات پژوهش

۲-۱. موفقیت شرکت

در دنیای پر تحول امروز دانش و نوآوری اساسی‌ترین عامل پیشرفت در عرصه‌های صنعتی و اقتصادی محسوب می‌گردد. اقتصاد یک کشور وقتی شکوفا می‌شود که بستر لازم برای نوآوری و حضور در بازارهای رقابتی جهان فراهم شود. حرکت به سوی نوآوری و ایجاد تغییر در ترکیب محصولات و خدمات، در قلمرو فعالیت‌های یک کسب و کار دانش بنیان قرار دارد. از این رو، کسب و کارهای دانش بنیان، نقش مهمی در اثر بخشی، تولید تبلور دانش در محصولات و خدمات جدید، ارتقاء سطح اقتصاد و رفاه، تولید ثروت و ارزش افزوده در یک جامعه ایفا می‌کنند. این گونه کسب و کارها ضمن ایجاد فضای رقابتی انطباق و انعطاف پذیری مناسبی نیز در مقابل تغییر و تحولات نوظهور در اقتصاد دارند و این در شرایطی همچون شرایط کشورهایی که در تحریم به سر می‌برند و به نوعی نیازمند اتخاذ سیاستهای مرتبط با مقاوم سازی اقتصاد هستند نقش آفرین خواهد بود. رشد و موفقیت شرکت‌های بیمه را میتوان یکی از عوامل مهم رفاه ملت ها دانست. درک و شناخت فرآیندها و عوامل اصلی تعیین کننده رشد و موفقیت شرکت‌های بیمه برای دولتمردان و همچنین مدیران شرکت‌های بیمه و نیز توسعه یک اقتصاد سالم از اهمیت بسزایی برخوردار است (فریزر، ۲۰۲۰). از منظر اقتصاد کلان، رشد و موفقیت شرکت‌های بیمه نقش تعیین کننده‌ای در مقوله‌هایی مانند اشتغال، رشد اقتصادی و ایجاد بازارهای رقابتی دارد به نوعی که موفقیت شرکت‌های بیمه عامل مهمی در افزایش نرخ اشتغال در جامعه و افزایش سطح تقاضا برای سایر بخشهای اقتصادی بوده و با ظهور شرکتهای جدید و رشد آنها در بازار، بازارهای تک قطبی و چند قطبی به بازارهایی رقابتی تبدیل خواهند شد که خود در توسعه کشورها مؤثر هستند. تعاریف مختلفی از رشد و موفقیت شرکتها بیان شده است گروهی رشد و موفقیت را از منظر منابع مالی تعریف و گروهی دیگر نگاهی نرم افزاری به آن داشته و رشد را ناشی از توانمند شدن نیروهای انسانی می دانند؛ اما واژه رشد و موفقیت شرکت در ذهن بسیاری از افراد با واژه درآمد تداعی می شود. در این قالب هر شرکتی که درآمد و یا جریان نقدی ایجاد آن با نرخ سریع تری نسبت به میانگین صنعت حرکت نماید را می توان شرکتی رشد یافته تلقی نمود. به طور کلی میتوان گفت که رشد و موفقیت به وسیله افزایش در متغیرهایی نظیر کل نیروی کار، ظرفیت شرکت، داراییها، میزان فروش، سود و سهم بازار و همچنین میزان اختراعات ثبت شده به استناد مقایسه وضعیت فعلی سازمان با گذشته آن نشان داده می شود (مونتر و همکاران^۱، ۲۰۲۲).

۲-۲. کیفیت اطلاعات غیر مالی

کیفیت اطلاعات غیرمالی یک موضوع برجسته در تحقیقات دانشگاهی بوده است که توجه قابل توجهی را از سوی محققان در رشته های مختلف به خود جلب کرده است. گستردگی و عمق ادبیات منتشر شده موجود در این زمینه کاملاً قابل توجه است و منعکس کننده طیف گسترده‌ای از دیدگاه‌ها و روش‌های تحقیق است. تعداد زیادی از مطالعات برای بررسی جنبه‌های مختلف کیفیت اطلاعات غیرمالی، مانند گزارش‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی، گزارش‌دهی پایداری، و افشای مسئولیت‌های اجتماعی شرکتی انجام شده است. تعداد انتشارات در این زمینه نشان‌دهنده

¹. Monteiro et al

علاقه قوی است که به اهمیت اطلاعات غیرمالی در تصمیم گیری شرکتی و دیدگاه سهامداران می پردازد. به طور خلاصه، ادبیات مربوط به کیفیت اطلاعات غیرمالی گسترده و متنوع است. تعداد قابل توجهی از انتشارات و فعالیت استناد قوی نشان دهنده برجستگی و تأثیر این موضوع تحقیق است. علاوه بر این، افزایش نرخ انتشار نشان دهنده علاقه مستمر به کاوش و درک کیفیت اطلاعات غیرمالی است و بر ارتباط آن در زمینه های مختلف از تصمیم گیری شرکتی گرفته تا دیدگاه های ذینفعان تأکید می کند. کیفیت اطلاعات غیرمالی یکی از جنبه های مهم افشای شرکت است. اطلاعات غیرمالی شامل هرگونه انتشار عمدی شرکتی از اطلاعات کمی یا کیفی، اجباری یا داوطلبانه، رسمی یا غیررسمی است که به صورت های مالی مربوط نمی شود (فریزر، ۲۰۲۰).

کیفیت اطلاعات غیرمالی را می توان با افزایش فرآیند افشا، مانند ارائه اطلاعات دقیق تر و مرتبط تر، استفاده از چارچوب های استاندارد و تعامل با ذینفعان، بهبود بخشید. به عنوان مثال، شرکت ها می توانند از چارچوب ابتکار گزارش جهانی (GRI) برای گزارش عملکرد ESG خود به شیوه ای استاندارد و قابل مقایسه استفاده کنند. کیفیت اطلاعات غیرمالی را نیز می توان با افزایش فرآیند اطمینان، از جمله با به دست آوردن تأیید یا تأیید مستقل اطلاعات، بهبود بخشید (بارکر و اکلز، ۲۰۱۸).

کیفیت اطلاعات غیرمالی مفهومی پویا و در حال تحول است که نشان دهنده تغییر نیازها و انتظارات ذینفعان است. از آنجایی که شرکت ها برای رسیدگی به ریسک ها و فرصت های ESG با فشار فزاینده ای مواجه هستند، کیفیت اطلاعات غیرمالی آنها برای موفقیت و پایداری بلندمدت آنها اهمیت فزاینده ای پیدا می کند (فریزر، ۲۰۲۰). کیفیت اطلاعات غیرمالی تحت تأثیر محیط نظارتی است، مانند الزامات افشا و استانداردهای تعیین شده توسط تنظیم کننده ها. به عنوان مثال، اتحادیه اروپا دستورالعمل گزارشگری غیرمالی را پذیرفته است که شرکت های بزرگ را ملزم می کند تا عملکرد ESG خود را با استفاده از یک چارچوب استاندارد گزارش دهند (بارکر و اکلز، ۲۰۱۸).

۲-۳. سیستم اطلاعات حسابداری

سیستم اطلاعات حسابداری^۱ عبارت است از مجموعه ای از اجزای به هم پیوسته که سازمان از آن برای جمع آوری، ذخیره، مدیریت، پردازش، بازیابی و گزارش دادن اطلاعات مالی خود استفاده می کند. سیستم اطلاعات حسابداری به طور کلی یک روش مبتنی بر رایانه برای ردیابی فعالیت حسابداری در ارتباط با منابع فناوری اطلاعات است. گزارش های مالی حاصل می تواند به صورت داخلی توسط مدیریت و یا در خارج توسط سایر اشخاص ذینفع از جمله سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و مقامات مالیاتی مورد استفاده قرار گیرد. به واسطه گزارش هایی که از سیستم حسابداری سازمان گرفته می شود می توان به وضعیت سازمان و تحلیل آن پرداخت. همچنین، منبع مهم و موثقی برای تصمیم گیری های مالی و تجاری است (بارکر و اکلز^۲، ۲۰۱۸). یک سیستم اطلاعات حسابداری ترکیبی از شیوه های حسابداری سنتی، مانند اصول حسابداری پذیرفته شده عمومی، با منابع فناوری اطلاعات مدرن است. سیستم حسابداری به عنوان یک سیستم جزئی از سیستم کل موسسه بوده است و مانند تمام سیستم های باز تحت تأثیر عوامل اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و ... قرار دارد. کاربرد اولیه سیستم اطلاعات حسابداری، کمک به تصمیم گیری ذینفعان مالی سازمان است. استفاده کنندگان، بر اساس اطلاعات فراهم شده به وسیله سیستم حسابداری تصمیم های سنجیده تری اتخاذ می کنند.

^۱ Accounting Information System

^۲ Barker and Eccles

حسابداران مجربی که با سیستم اطلاعات حسابداری سروکار دارند، در بالاترین سطح و بیشترین میزان دقت، تراکنش‌های مالی شرکت را ثبت و ردگیری می‌کنند. همچنین، داده‌های مالی را در راحت‌ترین شکل ممکن، در دسترس افراد ذیصلاح قرار می‌دهند، بدون اینکه از بابت امنیت این اطلاعات نگرانی داشته باشند. سیستم اطلاعات حسابداری به بخش‌های مختلف سازمان کمک می‌کند تا با هم کار کنند (باربوسا و همکاران^۱، ۲۰۲۱).

پس حسابداری با تهیه اطلاعات موردنیاز تصمیم‌گیرندگان، خدمتی حیاتی به آن‌ها ارائه می‌کند تا بتوانند از میان گزینه‌های مختلف، بهترین گزینه را برای بهره‌برداری از منابع کمیاب در انجام فعالیت‌های تجاری و اقتصادی انتخاب کنند. تمامی افراد یک سازمان در بخش‌های مختلف می‌توانند به یک سیستم یکسان دسترسی داشته و اطلاعات یکسانی را دریافت کنند. لذا اطلاعات حسابداری حلقه اتصال بین فعالیت‌های تجاری و سرمایه‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان است. سیستم حسابداری در نهایت با ارائه گزارش‌های هوشمندانه مالی می‌تواند تصمیم‌گیرندگان را در برنامه‌های راهبردی‌شان کمک کند (تارکینیو و پوساداس^۲، ۲۰۲۰).

۴-۲. سیستم کنترل داخلی

کنترل داخلی فرایندی است که به وسیله هیئت مدیره، مدیران و سایر کارکنان برای کسب اطمینان معقول برای دستیابی به اهداف سازمانی مرتبط به عملیات، گزارشگری و رعایت (تطبیق)، طراحی شده است (مونتیرو و همکاران، ۲۰۲۱). از سوی دیگر، کنترل داخلی فرایندی است که توسط مدیریت و سایر کارکنان طراحی و اجرا میشود تا از دستیابی به هدفهای واحد مورد رسیدگی در زمینه قابلیت اعتماد گزارشگری مالی، اثربخشی و کارایی عملیات و رعایت قوانین و مقررات مربوط، اطمینانی معقول بدست آید. از این رو، کنترل‌های داخلی برای شناسایی آن دسته از خطرهای تجاری طراحی و اجرا می‌شوند که دستیابی به هر یک از این اهداف را تهدید می‌کند (ترنر و همکاران^۳، ۲۰۲۰). تعریف اثربخشی متفاوت با ادبیات بهره‌وری بوده و عبارت است از درجه و میزان نیل به اهداف تعیین شده. به بیان دیگر اثربخشی نشان می‌دهد که تا چه میزان از تلاشهای انجام شده نتایج مورد نظر حاصل شده است. لازمه ارزیابی اثربخشی کنترل‌های داخلی وجود یک چارچوب باثبات و به رسمیت شناخته شده است. پژوهشهای صورت گرفته، عوامل تعیین کننده اثربخشی کنترل داخلی را از سه منظر مورد بررسی قرار دادند. از منظر ویژگیهای شرکت، بسیاری از مطالعات به بررسی تأثیر پیچیدگی و دامنه عملیات، تغییرات سازمانی و منابع کنترل داخلی بر نقاط ضعف کنترل داخلی پرداخته‌اند، نتایج این مطالعات حاکی از آن است شرکت‌هایی که سیستم کنترل داخلی ضعیفتری دارند، در مقایسه با سایر شرکتها از عملیات‌های پیچیده تری برخوردار بوده، تغییرات سازمانی را پشت سر گذاشته و منابع چندانی برای کنترل داخلی در اختیار ندارند. پژوهشگران از منظر ویژگیهای مدیریت به بررسی تأثیر قابلیت‌های حرفه‌ای مدیران مالی بر ضعفهای کنترل داخلی پرداختند و نشان دادند شرکت‌های دارای کنترل‌های داخلی ضعیف، از مدیران مالی نه چندان قابلی نیز برخوردارند. نیز از منظر مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی به بررسی تأثیر ویژگیهای کمیته حسابرسی بر ضعفهای کنترل داخلی پرداختند. یافته‌های آنها نشان داد که کمیته‌های حسابرسی مستقل و دارای تخصص مالی، از نقاط ضعف کنترل داخلی کمتری برخوردارند (سیلوا و سنا^۴، ۲۰۱۹).

۱. Barbosa et al

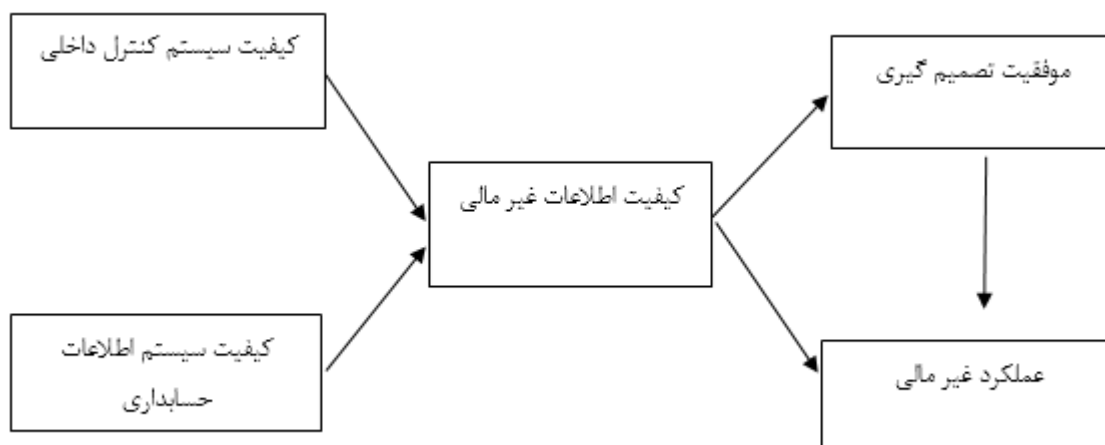
۲. Tarquinio & Posadas

۳. Turner et al

۴. Silva & Sena

۲-۵. مدل مفهومی تحقیق

تمام مطالعات تحقیقی بر اساس یک چهارچوب مفهومی استوار هستند. این چهارچوب مفهومی شامل متغیرهای مورد نظر و روابط میان آن‌ها است که به ما کمک می‌کند تا درباره روابط بین عواملی که در ایجاد مسأله مهم تشخیص داده شده‌اند، نظریه پردازی کنیم. این نظریه می‌تواند از نتایج تحقیقات قبلی پیرامون مسأله نشأت گرفته باشد، حتی بدون ضرورتی که پژوهشگر خود سخن بگوید. در این پژوهش، هدف بررسی نقش میانجی کیفیت اطلاعات غیرمالی در تأثیر سیستم کنترل داخلی و سیستم اطلاعات حسابداری بر موفقیت شرکت‌های بیمه است. بنابراین، چارچوب کلی این پژوهش به منظور تبیین موضوع فوق به شکلی نظام‌مند و اصولی خواهد بود. برای بررسی فرضیات این پژوهش از یک مدل مفهومی استفاده شده است که در شکل زیر نمایش داده شده است.

شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق

۲-۶. فرضیه های پژوهش

با توجه به ادبیات و مدل مفهومی پژوهش لذا فرضیات به شرح ذیل ارائه می گردد:

- H1. کیفیت سیستم کنترل داخلی تأثیر مثبتی بر کیفیت اطلاعات غیر مالی شرکت‌های بیمه دارد.
- H2. کیفیت سیستم اطلاعاتی حسابداری تأثیر مثبتی بر روی کیفیت اطلاعات غیرمالی شرکت‌های بیمه دارد.
- H3. اطلاعات غیرمالی با کیفیت تأثیر مثبتی بر روی موفقیت تصمیم گیری در شرکت‌های بیمه دارد.
- H4. اطلاعات غیرمالی با کیفیت تأثیر مثبتی بر روی عملکرد غیرمالی شرکت‌های بیمه دارد.
- H5. موفقیت تصمیم گیری تأثیر مثبتی بر روی عملکرد غیرمالی شرکت‌های بیمه دارد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

هدف اصلی انجام تحقیق فراتر از جمع‌آوری اطلاعات است. در عوض، این شامل پیگیری یافتن راه‌حلهایی برای پرسش‌هایی که قبلاً خطاب‌نشده بود، برای تقویت دانش موجود در یک زمینه خاص است. با این وجود، نشان دادن صحت و صحت دانش تازه به دست آمده یا تولید شده به جامعه تحقیقاتی گسترده تر و در کل جهان بسیار مهم است. این تحقیق خاص مبتنی بر روش تحقیق کمی است که معمولاً توسط محققانی که پارادایم علمی را اتخاذ می‌کنند، استفاده می‌شود. این تکنیک شامل کمی سازی داده‌ها و تعمیم نتایج به دست آمده از زیر مجموعه ای از جمعیت هدف

است. به فرآیندهای جمع آوری داده های ساختاریافته پایبند است و از ابزارهای آماری برای دستیابی به تجزیه و تحلیل عینی استفاده می کند. خروجی داده ها به صورت عددی ارائه می شود.

این مطالعه ماهیت عملی دارد. تحقیق کاربردی به یک رویکرد غیر سیستماتیک برای شناسایی راه حل ها برای معضلات یا نگرانی های خاص تحقیقاتی اشاره دارد که ممکن است افراد، گروه ها یا جامعه را در کل درگیر کند. این روش "غیر سیستماتیک" در نظر گرفته می شود زیرا مستقیماً به سمت حل پیش می رود.

رویکرد تحقیق به کار گرفته شده در این پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی است. تحقیق توصیفی همبستگی طرح تحقیقی است که هدف آن روشن ساختن رابطه بین دو یا چند متغیر بدون ایجاد پیوند علی است. این مستلزم جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده های مربوط به حداقل دو متغیر برای تعیین وجود همبستگی است.

در این پژوهش به جهت تدوین مبانی، تعاریف و مفاهیم نظری از منابع کتابخانه مشتمل بر اسناد، کتب و مقالات علمی موجود استفاده شده و متغیرهای تحقیق با استفاده از پرسشنامه استاندارد مونترو و همکاران (۲۰۲۲) اندازه گیری شدند. پرسشنامه این پژوهش شامل ۲۰ سوال استاندارد می باشد که تخصیص سوالات پرسشنامه به متغیرهای تحقیق در جدول زیر آمده است:

جدول ۱: سنجش عملیاتی و پایایی متغیرهای پژوهش

کیفیت سیستم کنترل داخلی	
۱	سیستم کنترل داخلی، کارایی و اثربخشی عملیاتی شرکت را بهبود داده است.
۲	سیستم کنترل داخلی، ایجاد و خلق عملیات ها، فعالیت ها، و روشهای تجاری مؤثر را ممکن ساخته است.
۳	سیستم کنترل داخلی، شرکت را قادر ساخته است که اطلاعات مالی را با کیفیت خوب آماده سازد.
۴	شرکت از تمام مقررات لازم (یعنی قوانین، مقررات، دستورالعمل ها، استانداردها و نشریات دیگر مربوط به کنترل داخلی) پیروی می کند.
کیفیت سیستم اطلاعاتی حسابداری	
۵	پردازش داده سبب بهبود کیفیت گزارشات مالی شد.
۶	جمع آوری خودکار داده سبب تسریع فرآیند ایجاد صورت های مالی می شود.
۷	جمع آوری خودکار داده سبب تسریع فرآیند ایجاد صورت های مالی و غلبه بر نقاط ضعف انسانی در پردازش داده می گردد.
۸	جمع آوری خودکار داده پلتفرمی را با دسترسی به اطلاعات فراهم می سازد که این سبب تسهیل استفاده از آن می گردد.
کیفیت اطلاعات غیرمالی	
۹	اطلاعات غیرمالی با دقت آماده می شود تا از کیفیت آن اطمینان حاصل گردد.
۱۰	کاربر به راحتی می تواند اطلاعات غیرمالی را درک کند.
۱۱	اطلاعات غیرمالی شامل تمام اطلاعاتی است که برای اتخاذ تصمیمات ضروری هستند.
۱۲	اطلاعات غیرمالی عاری از هر گونه قضاوت شخصی است.
موفقیت تصمیم گیری	
۱۳	تصمیمات اتخاذ شده، شرکت را قادر می سازد مزایایی را از لحاظ عملیات ها، مدیریت و عملکرد بدست آورد.
۱۴	در تصمیمات اتخاذ شده درباره سرمایه گذاری ها گزینه ها یا جایگزین های مختلف مد نظر قرار داده می شد که این، شرکت را قادر می ساخت بهترین راه حل را انتخاب نماید.
۱۵	تصمیمات اتخاذ شده به شرکت کمک می کند کارایی را به حداث برساند و اثربخشی عملیاتی را افزایش دهد.
۱۶	تصمیمات اتخاذ شده در شرکت تعیین کننده موفقیت آن هستند.

عملکرد غیرمالی	
۱۷	شرکت از لحاظ خدمات مشتری بهبود پیدا کرده است.
۱۸	شرکت شرایط کار خود را بهبود داده است، صرفنظر از اینکه کارمند در چه جایگاه شغلی قرار دارد.
۱۹	شرکت عملکرد خود از لحاظ مسئولیت اجتماعی را بهبود داده است (تلاش های داوطلبانه از طرف شرکت در راستای ایجاد ابزارهای سنجش مختلف برای برآورده سازی انتظارات طرفین - گروه های ذینفع مختلف).
۲۰	شرکت نرخ حفظ کارمندان خود را افزایش داده است.

در این تحقیق جامعه هدف کلیه مدیران ارشد و مدیران مالی و حسابداری ۳۰ شرکت بیمه است که تعداد آنها حدود ۳۰۰ نفر می باشد. با توجه به اینکه حجم جامعه آماری محدود و برابر با ۳۰۰ نفر می باشد برای انتخاب حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شده است. بنابراین تعداد نمونه مورد بررسی در این پژوهش برابر با ۱۶۹ نفر می باشد.

۴. یافته های پژوهش

در این پژوهش از مدل سازی معادلات ساختاری با کمک روش حداقل مربعات جزئی و نرم افزار PLS، جهت آزمون فرضیات و صحت مدل استفاده شده است. پی ال اس نگرشی مبتنی بر واریانس است که در مقایسه با تکنیک های مشابه معادلات ساختاری همچون لیزرل و آموس نیاز به شروط کمتری دارد (لیجاندنر و همکاران^۱، ۲۰۰۹). مزیت اصلی آن در این است که این نوع مدل سازی نسبت به لیزرل به تعداد کمتری از نمونه نیاز دارد (ویکسوم و واتسون^۲، ۲۰۰۱). همچنین به عنوان متدی قدرتمند در شرایطی که تعداد نمونه ها و آیتم های اندازه گیری محدود است و توزیع متغیرها می تواند نامعین باشد مطرح می شود (هایر و همکاران^۳، ۲۰۱۰). مدل سازی پی ال اس در دو مرحله انجام می شود. در اولین مرحله، مدل اندازه گیری بایستی از طریق تحلیل های روایی و پایایی و تحلیل عامل تائیدی بررسی شود و در دومین مرحله، مدل ساختاری به وسیله برآورد مسیر بین متغیرها و تعیین شاخص های برازش مدل بررسی شود (هولاند^۴، ۱۹۹۹).

۴-۱. مرحله اول: مدل اندازه گیری^۵

آزمون مدل اندازه گیری، مربوط به بررسی روایی و پایایی ابزارهای اندازه گیری است.

۴-۱-۱. روایی

برای بررسی پایایی پرسش نامه علاوه بر ضریب آلفای کرونباخ^۶ که در جدول شماره ۱ ارائه شده است و مؤید پایایی مناسب پرسش نامه است، از روش PLS نیز استفاده شده است. برای ارزیابی روایی همگرا از معیار AVE (میانگین واریانس استخراج شده)^۷ و CR (پایایی مرکب)^۸ استفاده شد که نتایج این معیار برای ابعاد پنج متغیر پژوهش در جدول شماره (۱) نشان داده شده است. پایایی مرکب بالاتر از ۰/۷ و میانگین واریانس بالاتر از ۰/۵ دو شرط لازم برای اعتبار همگرا و همبستگی سازه ها می باشد (چینگک لین و چی هوانگ، ۲۰۰۹). همان گونه که از جدول شماره (۱) مشخص است کلیه مقادیر پایایی مرکب بالاتر از ۰/۷ و مقادیر مربوط به میانگین واریانس بالاتر از ۰/۵ می باشد و این مطلب مؤید این امر است که روایی همگرای پرسش نامه حاضر در حد قابل قبول است.

۱. Liljander et al

۲. Wixom & Watson

۳. Hair et al

۴. Hulland

۵. Measurement model.

۶. Cronbachs Alpha

۷. Average Variance Extracted.

۸. Composite Reliability.

جدول ۱: نتایج میانگین واریانس استخراج شده سازه‌های پژوهش

متغیرها	آلفای کرونباخ	پایایی مرکب	AVE
کیفیت سیستم کنترل داخلی	۰/۸۷۶	۰/۹۰۱	۰/۵۳۹
کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری	۰/۸۶۶	۰/۸۹۸	۰/۵۵۸
کیفیت اطلاعات غیرمالی	۰/۸۷۴	۰/۹۰۵	۰/۶۱۷
موفقیت تصمیم‌گیری	۰/۷۸۲	۰/۸۵۹	۰/۶۰۵
عملکرد غیرمالی	۰/۸۵۱	۰/۹۰۰	۰/۶۹۲

در قسمت روایی و اگر، میزان تفاوت میان شاخص‌های یک سازه با شاخص‌های سازه‌های دیگر در مدل مقایسه می‌شود. این کار از طریق مقایسه جذر AVE هر سازه با مقادیر ضرایب همبستگی بین سازه‌ها محاسبه می‌گردد. برای این کار باید یک ماتریس تشکیل داد که مقادیر قطر اصلی، ماتریس جذر ضرایب AVE هر سازه است و مقادیر پایین قطر اصلی، ضرایب همبستگی میان هر سازه با سازه‌های دیگر است. این ماتریس در جدول شماره (۲) نشان داده شده است. همانطور که از جدول شماره (۲) مشخص است، جذر AVE هر سازه از ضرایب همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر بیشتر شده است که این مطلب حاکی از قابل قبول بودن روایی و اگرای سازه‌ها است.

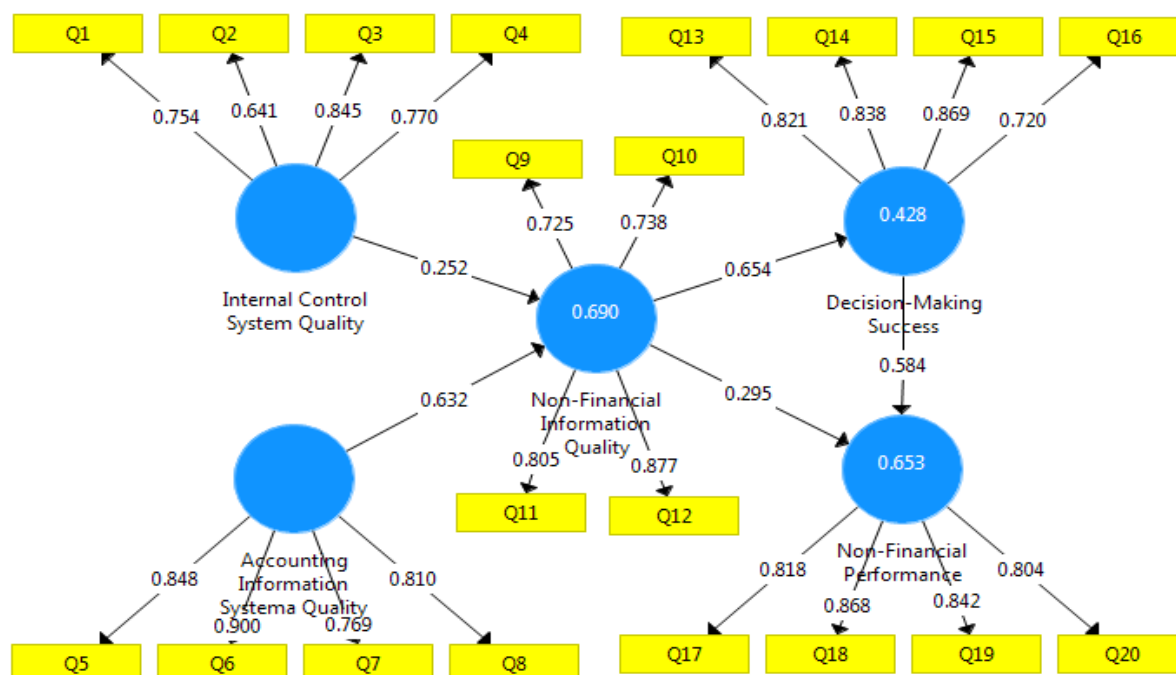
جدول ۲: ماتریس مقایسه جذر AVE با ضرایب همبستگی سازه‌ها (روایی و اگر)

متغیرها	کیفیت سیستم کنترل داخلی	کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری	کیفیت اطلاعات غیرمالی	موفقیت تصمیم‌گیری	عملکرد غیرمالی
کیفیت سیستم کنترل داخلی	۰/۷۳۴				
کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری	۰/۶۵۴	۰/۷۴۷			
کیفیت اطلاعات غیرمالی	۰/۵۲۴	۰/۴۷۲	۰/۷۸۵		
موفقیت تصمیم‌گیری	۰/۴۲۳	۰/۵۰۱	۰/۴۵۰	۰/۷۷۸	
عملکرد غیرمالی	۰/۲۴۸	۰/۵۲۹	۰/۳۴۷	۰/۴۲۸	۰/۸۳۲

۲-۱-۴. پایایی

در روش PLS از پایایی شاخص استفاده می‌شود (ریوارد و هاف^۱، ۱۹۸۸). پایایی شاخص نیز با سنجش بارهای عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شود که اگر این مقدار برابر یا بیشتر از مقدار ۰/۴ شود (هولاند، ۱۹۹۹)، مؤید این مطلب است که پایایی در مورد آن مدل اندازه‌گیری مورد قبول است. ولی اگر مقدار بار عاملی میان یک سؤال و بعد مربوطه کمتر از مقدار ۰/۴ شود، می‌توان آن سؤال را از مدل و تجزیه و تحلیل‌های بعدی حذف نمود. همانطور که در شکل شماره (۲) مشاهده می‌شود، تمامی مقادیر بارهای عاملی میان سازه‌ها و سؤالات بیشتر از ۰/۴ است که همبستگی بالایی را نشان می‌دهد.

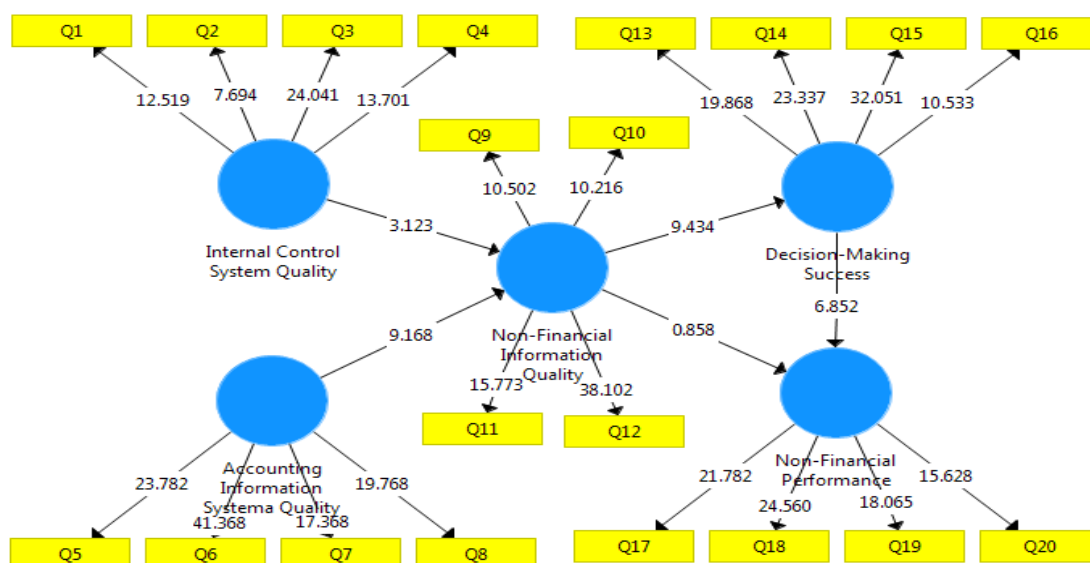
^۱. Rivard & Huff

شکل ۲: خروجی نرم افزار- مدل آزمون شده پژوهش (ضرایب مسیر و بارهای عاملی).

۲-۴. مرحله دوم: مدل ساختاری^۱ و آزمون فرضیه ها

آزمون الگوی ساختاری که به آزمون فرضیات تحقیق و اثر متغیرهای پنهان بر یکدیگر مربوط است. برای تأیید فرضیه های پژوهش، از فرمان Bootstrapping نرم افزار Smart PLS استفاده شد که خروجی حاصل ضرایب t را نشان می دهد (شکل ۳). وقتی مقادیر t در بازه بیشتر از $+1/96$ و کمتر از $-1/96$ باشند، بیانگر معنادار بودن پارامتر مربوطه و متعاقباً تأیید فرضیه های پژوهش است.

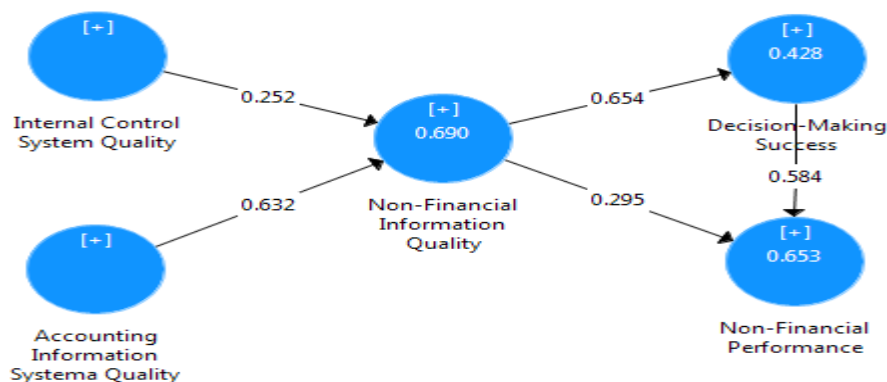

شکل ۳: خروجی نرم افزار- ضرایب t

¹ .Structural model

۳-۴. روش‌های ارزیابی مدل‌های سنجش شکل دهنده

یکی از راه‌های ارزیابی مدل‌های شکل دهنده، ضریب تعیین (R^2) می‌باشد. ضریب تعیین (R^2) بررسی می‌کند چند درصد از واریانس یک متغیر وابسته توسط متغیر(های) مستقل تبیین و توضیح داده می‌شود. بنابراین طبیعی است که این مقدار برای متغیر مستقل مقداری برابر صفر می‌باشد و برای متغیر وابسته مقدار بیشتر از صفر باشد. هر چه این میزان بیشتر باشد ضریب تأثیر متغیرهای مستقل بر وابسته بیشتر می‌باشد. بنا بر ضریب تعیین مدل می‌توان گفت که کیفیت سیستم کنترل داخلی، کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری و کیفیت اطلاعات غیرمالی روی هم رفته توانسته اند ۰/۴۲۸ از واریانس متغیر موفقیت تصمیم‌گیری و ۰/۶۵۳ از واریانس متغیر عملکرد غیرمالی را توضیح دهند؛ محققین سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ را به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی R^2 معرفی نموده اند. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که مدل از قابلیت پیش‌بینی مناسبی برخوردار می‌باشد مقدار باقیمانده مربوط به خطای پیش‌بینی می‌باشد و می‌تواند شامل دیگر عوامل تأثیرگذار بر موفقیت تصمیم‌گیری و عملکرد غیرمالی شرکت‌های بیمه باشند.

شکل ۵: ارزیابی مدل‌های سنجش شکل دهنده

۴-۴. پاسخ به فرضیات پژوهش

طبق نتایج به دست آمده از ضریب مسیر و آماره t ، می‌توان گفت که که کیفیت سیستم‌های اطلاعات و کنترل (کنترل داخلی و حسابداری) تأثیر مستقیم بر کیفیت اطلاعات غیرمالی شرکت‌های بیمه و تأثیر غیرمستقیم بر موفقیت تصمیم‌گیری در شرکت‌های بیمه دارد. نتایج همچنین نشان می‌دهد که اطلاعات غیرمالی با کیفیت به طور مستقیم به عملکرد غیرمالی شرکت‌های بیمه کمک نمی‌کند، بلکه به طور غیرمستقیم از طریق موفقیت در تصمیم‌گیری کمک می‌کند.

جدول ۴: اثرات مستقیم، آماره t و نتیجه فرضیات پژوهش

فرضیه‌ها	ضریب مسیر استاندارد شده β	آماره t	معنی داری	قبول یا رد فرضیه
کیفیت سیستم کنترل داخلی $\leftarrow$ کیفیت اطلاعات غیرمالی	۰/۲۵۲	۳/۱۲۳	Sig<0.05	قبول
کیفیت سیستم اطلاعاتی حسابداری $\leftarrow$ کیفیت اطلاعات غیرمالی	۰/۶۳۲	۹/۱۶۸	Sig<0.05	قبول
اطلاعات غیرمالی با کیفیت $\leftarrow$ موفقیت تصمیم‌گیری	۰/۶۵۴	۹/۴۳۴	Sig<0.05	قبول
اطلاعات غیرمالی با کیفیت $\leftarrow$ عملکرد غیرمالی	۰/۲۹۵	۰/۸۵۸	Sig>0.05	رد
موفقیت تصمیم‌گیری $\leftarrow$ عملکرد غیرمالی	۰/۵۸۴	۶/۸۵۲	Sig<0.05	قبول

۵. بحث و نتیجه گیری

حسابداری ابزار مهمی برای مدیریت است. مزایای استفاده از اطلاعات ارائه شده توسط حسابداری در تصمیم گیری آشکار است، و باید توسط ارزیاب های خارجی و داخلی شرکت برای هدایت بهتر تصمیمات استفاده شود. سیستم های اطلاعاتی زمانی مفید و قدرتمند خواهند بود که اطلاعات ارائه شده توسط آنها به طور موثر در فرآیند تصمیم گیری مورد استفاده قرار گیرد. ادبیات نشان می دهد که موفقیت تصمیم گیری و عملکرد تجاری متعاقب آن به عوامل متعددی بستگی دارد. در این زمینه، هدف این مطالعه توسعه و آزمایش مدلی برای تحلیل وابستگی موفقیت تجاری شرکت های بیمه به کیفیت سیستم کنترل داخلی، کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری و کیفیت اطلاعات غیر مالی است.

بر اساس نتایج بدست آمده از تحلیل داده ها چهار رابطه از پنج رابطه مستقیم مدل اعتبارسنجی و تأیید شد. در خصوص فرضیات H1 و H2، یافته های پژوهش حاکی از این هستند که سیستم کنترل داخلی باکیفیت و سیستم اطلاعات حسابداری باکیفیت کمک های مثبتی به کیفیت اطلاعات غیرمالی شرکت های بیمه می کنند. اگرچه هیچ مدرک تجربی در خصوص رابطه آماری بین متغیرها موجود نیست اما مطالعات موجود نشان دهنده این هستند که سیستم کنترل داخلی پایایی اطلاعات حسابداری را بهبود می دهند. لذا کیفیت سیستم کنترل داخلی برای اعتبار و صحت اطلاعات مالی و غیرمالی، مهم است. کیفیت هر دو سیستم (اطلاعات حسابداری و کنترل داخلی) تأثیرات مثبتی بر روی گزارشگری مالی و (در نتیجه) بر روی موفقیت تصمیم گیری در شرکت های بیمه دارند. بر اساس نتایج می توانیم نتیجه گیری کنیم که صرفاً داشتن سیستم های اطلاعاتی حسابداری مؤثر کافی نیست و لازم است که سیستمی داشته باشیم که فرآیند آماده سازی و افشای اطلاعات مالی و غیرمالی برای ذینفعان را کنترل می کند. سپس می توانیم بگوییم که سیستم کنترل داخلی، اجتناب از ریسک خطاهای غیرعمدی یا کلاهبرداری عمدی، یا به حداقل رساندن آنرا ممکن می سازد.

نتایج پژوهش از H3 پشتیبانی و H4 را رد می کنند. اگرچه هیچ مطالعه قبلی وجود ندارد که تأثیر اطلاعات غیرمالی باکیفیت بر روی موفقیت تصمیم گیری را به صورت تجربی تجزیه و تحلیل کند اما نتایج پژوهش بیان می کنند اطلاعات غیرمالی در صورتی که کیفیت بالایی داشته باشد برای تصمیم گیری مهم خواهد بود و موفقیت آنرا تعیین خواهد کرد. مطالعات قبلی در خصوص کیفیت اطلاعات مالی، تأیید می کنند که این نوع اطلاعات زمانی که مورد استفاده قرار گیرند به موفقیت تصمیم گیری کمک می کنند اما در کمال تعجب نتایج پژوهش نشان داد که اطلاعات غیرمالی باکیفیت هیچ تأثیر معناداری بر روی عملکرد غیرمالی شرکت های بیمه ندارد. بر اساس این مطالعه به این نتیجه گیری مهم می رسیم که اطلاعات غیرمالی باکیفیت کمک مستقیمی به عملکرد غیرمالی نمی کند اما با وساطت موفقیت تصمیم گیری، کمک غیرمستقیمی به آن می کند. این به معنای آن است که کیفیت اطلاعات غیرمالی فقط در صورتی برای موفقیت شرکت های بیمه مهم خواهد بود که برای کمک کردن به اتخاذ تصمیمات بهتر مورد استفاده قرار گیرد.

در ضمن این مطالعه اثبات می کند که موفقیت تصمیم گیری تأثیر مثبتی بر روی عملکرد غیرمالی شرکت های بیمه دارد و این از H5 پشتیبانی می کند. با توجه به اینکه هیچ مدرک تجربی وجود ندارد که اثبات کند عملکرد غیرمالی به تصمیم گیری موفقیت آمیز وابسته است بنابراین این مطالعه یک شکاف موجود در مطالعات را پوشش می دهد.

این تحقیق به ایجاد بینش های مهم در مطالعات آکادمیک و در فعالیتهای عملی کمک می کند. این مطالعه یک مدل را توسعه می دهد (و ارزیابی می کند) که روی اهمیت کیفیت اطلاعات غیرمالی و تأثیر آن بر روی عملکرد غیرمالی شرکت های بیمه متمرکز است. لذا از لحاظ عملی، این تحقیق برای مدیران شرکت های بیمه مهم است چون درک

بهتری از عواملی را فراهم می سازد که کمک مثبتی به موفقیت تصمیم گیری و عملکرد غیرمالی شرکت های بیمه می کنند و این مربوط بودن ارزش اطلاعات غیرمالی برای فرآیند تجاری (صرفنظر از اینکه در چه زمینه ای باشد) را اثبات می کند.

با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می گردد:

- مدیران شرکت های بیمه به کنترل های داخلی همواره به عنوان فرآیندی برای مساعدت بابت رسیدن به اهداف واحد تجاری و عاملی مهم جهت پیشگیری از اشتباهات و تحریف ها نگریسته و با عنایت به یافته های پژوهش حاضر، با طراحی و اجرای کنترل های داخلی موثر، مانع از وقوع ناکارایی در سرمایه گذاری های واحد تجاری تحت مدیریت خود گردند.
- سرمایه گذاران در تصمیمات مربوط به بررسی و سرمایه گذاری شرکت های بیمه به این امر توجه داشته باشند که آیا شرکت بیمه دارای کنترل داخلی مناسب بوده و این کنترل داخلی مطابق با کدام یک از چارچوب های مطرح کنترل داخلی می باشد.
- حسابرسان در هنگام برآورد هزینه های انجام کار به این امر توجه داشته باشند که پیاده سازی و اجرای مستمر کنترل های داخلی میتواند باعث کاهش آزمون های رعایت و محتوا شده و در نهایت باعث کاهش بهای تمام شده حسابرسی می گردد.
- گسترش دامنه تحقیقات در زمینه سیستم های اطلاعاتی حسابداری به منظور شناخت موانع و دشواری های موجود میتواند ضرورت آشنایی بیش از پیش مدیران شرکت های بیمه و مؤسسات با سیستم های حسابداری را نمایان سازد.
- شرایط متغیر محیطی ضرورت بازنگری اصلاح و تجدیدنظر مستمر در ساختار سیستم های اطلاعاتی حسابداری را ایجاد میکند. این امر علاوه بر آنکه بهسازی سیستم های مزبور را به همراه دارد بر میزان اعتماد مدیران نسبت به سیستم ها نخواهد افزود.
- به منظور افزایش کاربرد اطلاعات حاصل از سیستم اطلاعات حسابداری در تصمیم گیری های مدیران لازم است که اینگونه سیستم ها به نحوی مستمر مورد ارزیابی قرار گیرند و پس از رفع نواقص ساختاری آنها نسبت به شناخت و رفع مشکلات مربوط به استفاده از خروجی های این سیستم اقدام شود این مشکلات به طور عمده به خود سیستم، استفاده کنندگان از سیستم، مدیران، تهیه کنندگان اطلاعات و گزارشات و همچنین ماهیت اطلاعات حاصله مربوط می شود.
- برگزاری دوره های آموزش کاربردی حسابداری برای مدیران غیرمالی ضروری است چرا که بسیاری از مدیران دارای تحصیلات غیر مرتبط هستند و اطلاعات حسابداری برای ایشان قابل فهم نمی باشد.
- برای تجدیدنظر در ساختار سیستم حسابداری باید از مدیران نظرسنجی شود تا مشخص گردد اطلاعات مربوط و مورد نیاز آنها چیست.
- وسایل و تجهیزات مورد استفاده در سیستم حسابداری باید بازنگری شود و نیز روش های مورد استفاده باید کاملاً با سایر اجزای سیستم هماهنگ شود.

۶. منابع و مآخذ

- Barbosa, F., Monteiro, A.P., Pereira, C., 2021. Determinants of environmental responsibility disclosure on mandatory and voluntary reporting of portuguese listed firms. *J. Environ. Account. Manage.* 9 (3), 221–235.
- Barker, R., Eccles, R., 2018. Should FASB and IASB be responsible for setting standards for nonfinancial information? Green Paper. 1–43 <https://doi.org/10.2139/ssrn.3272250>
- Beg, K. (2018). Impact of Accounting Information System on the Financial Performance of Selected FMCG Companies. *Asian Journal of Applied Science and Technology (AJAST) (Open Access Quarterly International Journal)* Volume 2, Issue 3, Pages 08-17.
- Campbell, S., Li, Y., Yu, J., Zhang, Z., 2016. The impact of occupational community on the quality of internal control. *J. Bus Ethics* 139 (2), 271–285. <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2624-2>.
- Chong, L.-L., Ong, H.-B., Tan, S.-H., 2018. Corporate risk-taking and performance in Malaysia: the effect of board composition, political connections and sustainability practices. *Corpor. Govern. Int. J. Bus. Soc.* 18 (4), 635–654.
- Dimitrijevic, D., Milovanovic, V., Stancic, V., 2015. The role of a company's internal control system in fraud prevention. *e-Finanse* 11 (3), 34–44. <https://doi.org/10.14636/1734-039X>.
- Fiorini, P. C., Jabbour, Ch. J.Ch. (2017). Information systems and sustainable supply chain management towards a more sustainable society: Where we are and where we are going. *International Journal of Information Management.* 37. 241–249.
- Frazer, L., (2020). Does internal control improve the attestation function and by extension assurance services? A Practical Approach. *J. Account. Finance* 20 (1), 28–38.
- Gal, G., Akisik, O., 2020. The impact of internal control, external assurance, and integrated reports on market value. *Corp. Soc. Responsib. Environ. Manage.* 27, (3).1227–1240. <https://doi.org/10.1002/csr.1878>.
- Gupta, Sh., Sameer, K., Shampy, K., Bharat, B., Zongwei, L. (2019). Impact of IS agility and HR systems on job satisfaction: an organizational information processing theory perspective, *Journal of Knowledge Management*, <https://doi.org/10.1108/JKM-07-2018-0466>.
- Hadid, W., Al-Sayed, M. (2021). Management accountants and strategic management accounting: The role of organizational culture and information systems. *Management Accounting Research.* 50. 100725
- Hla, D., Teru, S.P., 2015. Efficiency of accounting information system and performance measures – literature review. *Int. J. Multidiscipl. Curr. Res.* 3, 976–984.
- Monteiro, A., Cepêda, C., 2021. Accounting information systems: scientific production and trends in research. *Systems* 9 (3), 67.
- Monteiro, A. P., Joana, V., Eduardo, L., Marcin, L., Joanna, K. (2022). The impact of information systems and non-financial information on company success. *International Journal of Accounting Information Systems.* Volume 45, 100557.
- Monteiro, A.P., Vale, J., Silva, A., Pereira, C., 2021a. Impact of the internal control and accounting systems on the financial information usefulness: the role of the financial information quality. *Acad. Strategic Manage. J.* 20, 1–13.
- Silva, S.R., Sena, R.A., 2019. O planejamento da auditoria interna dentro das organizações. *Rev. Multidiscipl. Psicol.* 13 (47), 595–606. <https://doi.org/10.14295/idonline.v13i47.2051>

Smith, S. S., 2020. Blockchain, artificial intelligence and financial services: Implications and applications for finance and accounting professionals. Springer. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.06.017>.

Tarquinio, L., Posadas, S.C., 2020. Exploring the term “non-financial information”: an academics’ view. *Meditari Account. Res.* 28 (5), 727–749. <https://doi.org/10.1108/medar-11-2019-0602>.

Turner, L., Weickgenannt, A.B., Copeland, M.K., 2020. Accounting information systems: controls and processes. John Wiley and Sons.

The impact of internal control system and accounting information system on the success of insurance companies with the mediating role of non-financial information quality

Iman Azizi¹

Roohallah Mohamadi²

Abstract

Non-financial information includes all quantitative and qualitative data regarding the general economic situation, technological changes in customer-oriented industries, and new products from competitors and policies adopted towards them, the operations of the business unit and the results of this policy in terms of input or output. The aim of this study is to develop and evaluate a model to measure the impact of the quality of the accounting information system, the quality of the internal control system and the quality of non-financial information on the success of insurance companies (decision-making success and non-financial performance). This model has been empirically investigated with data collected from senior managers and financial and accounting managers of 30 insurance companies. Structural equation modeling was used to analyze the causal relationships between different constructs. The results show that the quality of information and control systems (internal control and accounting) has a direct impact on the quality of non-financial information of insurance companies and an indirect impact on the success of decision-making in insurance companies. The results also show that quality non-financial information does not directly contribute to the non-financial performance of insurance companies, but indirectly through decision-making success.

Keywords

Quality of accounting information system, quality of internal control system, quality of non-financial information, decision-making success, non-financial performance, insurance companies.

1. Head of Shahrekord Branch of Parsian Insurance Company (*Corresponding Author: Aziziiman93@yahoo.com).

2. Master of Business Administration, Yazd University, Yazd, Iran. (Roh.mohamadi66@gmail.com).